

І Н С Т Р У К Ц І Я
З ОХОРОНИ ПРАЦІ № 77/І
ПІД ЧАС ВИКОНАННЯ ПАЯЛЬНИХ РОБІТ

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказом директора
ВСП «Охтирський фаховий
коледж Сумського НАУ»
Ставицьким А.А.

№ 80 Від «01» 05 2023 р.

ІНСТРУКЦІЯ З ОХОРОНИ ПРАЦІ № 77/І ПІД ЧАС ВИКОНАННЯ ПАЯЛЬНИХ РОБІТ

1. Загальні положення

1.1. Дія інструкції поширюється на всі підрозділи підприємства.

1.2. Інструкція розроблена на основі ДНАОП 0.00-8.03-93 "Порядок опрацювання та затвердження власником нормативних актів про охорону праці, що діють на підприємстві", ДНАОП 0.00-4.15-98 "Положення про розробку інструкцій з охорони праці", ДНАОП 0.00-4.12-99 "Типове положення про навчання з питань охорони праці", ДНАОП 1.1.10-1.04-01 "Правила безпечної роботи з інструментом та пристроями".

1.3. За даною інструкцією працівник, зайнятий на роботах з паяльними лампами (паяльник), інструктується перед початком роботи (первинний інструктаж), а потім через кожні 3 місяці (повторний інструктаж).

Результати інструктажу заносяться в «Журнал реєстрації інструктажів з питань охорони праці»; в журналі після проходження інструктажу повинен бути підпис особи, яка інструктує, та паяльника.

1.4. Власник повинен застрахувати паяльника від нещасних випадків і професійного захворювання. В випадку пошкодження здоров'я паяльник з вини власника він (паяльник) має право на відшкодування заподіяної йому шкоди.

1.5. За невиконання даної інструкції паяльник несе дисциплінарну, матеріальну, адміністративну та кримінальну відповідальність.

1.6. До виконання паяльних робіт допускаються особи не молодше 18 років, які пройшли медичний огляд, спеціальне навчання, мають посвідчення на право працювати з паяльними лампами; пройшли вступний інструктаж з охорони праці, інструктаж на робочому місці, спеціальне навчання (пожежно-технічний мінімум) з питань пожежної безпеки, мають відповідне посвідчення, а також пройшли інструктаж з питань пожежної безпеки.

1.7. У разі направлення працівника на виконання робіт, не пов'язаних з його основною діяльністю, він повинен пройти цільовий інструктаж.

1.8. При прийомі на роботу і не рідше одного разу на 12 місяців паяльник повинен пройти перевірку знань з питань охорони праці та пожежної безпеки.

1.9. Працівники, які працюють з паяльними лампами, повинні проходити періодичний медичний огляд не рідше одного разу на 12 місяців.

1.10. Паяльник зобов'язаний:

1.10.1. Виконувати правила внутрішнього трудового розпорядку.

1.10.2. Користуватись спецодягом та засобами індивідуального захисту.

1.10.3. Пам'ятати про особисту відповідальність за виконання правил охорони праці та відповідальність за товаришів по роботі.

1.10.4. Виконувати тільки ту роботу, за якою він проінструктований та яка доручена керівником робіт.

1.10.5. Працювати тільки з тим інструментом та пристроями, по правилах безпечної експлуатації яких він проінструкований.

1.10.6. Не допускати сторонніх осіб на своє робоче місце.

1.10.7. Вміти надавати першу медичну допомогу потерпілим від нещасних випадків.

1.10.8. Вміти користуватись первинними засобами пожежегасіння.

1.11. Адміністрація зобов'язана забезпечити паяльника безкоштовним спецодягом, спецвзуттям та іншими засобами індивідуального захисту, в тому числі:

- фартух бавовняний;

- рукавиці комбіновані;

- під час виконання паяння радіаторів та бензобаків вручну: куртка бавовняна, фартух резиновий з нагрудником, рукавиці комбіновані;

- в мастично-графітних печах та радіаторному виробництві: комбінезон бавовняний, рукавиці комбіновані;

- з використанням пальників у радіаторному виробництві: комбінезон бавовняний, рукавиці комбіновані, окуляри захисні.

1.12. У процесі виробничої діяльності на працівників, зайнятих на роботах з паяльними лампами, можливий вплив шкідливих і небезпечних виробничих факторів:

- підвищене фізичне навантаження;

- підвищена запиленість повітря робочої зони;

- підвищена загазованість повітря робочої зони;

- небезпечність вибуху паяльної лампи;

- ураження електричним струмом;

- підвищений рівень шуму;

- підвищена температура матеріалів, що оброблюються;

- несприятливі умови навколишнього середовища.

2. Вимоги безпеки перед початком роботи

2.1. Працівники повинні надіти спецодяг, застібнути манжети рукавів, приготувати засоби індивідуального захисту, перевірити їх справність.

2.2. Отримати завдання на виконання робіт у керівника робіт. Підготувати інструмент, технологічне устаткування.

Перед початком проведення вогневих робіт отримати наряд-допуск з визначенням заходів безпеки та засобів захисту.

2.3. Робоче місце для виконання паяльних робіт необхідно до початку їх виконання очистити від горючих матеріалів, а горючі конструкції, розташовані на відстані ближче 5 м, - надійно захистити від займання металевими екранами або полити водою.

2.4. Кожна паяльна лампа, що використовується під час виконання паяльних робіт, повинна бути на обліку, мати інвентарний номер, а також паспорт із зазначенням результатів заводського гідравлічного випробування та допустимого робочого тиску.

2.5. Паяльні лампи повинні бути оснащені пружинними запобіжними клапанами, відрегульованими на заданий тиск.

2.6. До початку виконання робіт із застосуванням паяльної лампи необхідно перевірити:

- чи не викручуються повністю без послаблення натискної втулки вентиль, що регулює подавання пального з балона лампи в пальник. Якщо регулювальний вентиль викручується, розпалювати лампу заборонено;

- щільність резервуара (бачка) - на відсутність підтікання, витікання газу через різьбу паяльника;

- правильність наповнення (залити пальне в резервуар паяльної лампи необхідно не більше, ніж на 3/4 його ємності);

- щільність закручування заливної пробки.

2.7. Не дозволяється заправляти або вилити з лампи пальне, розбирати та ремонтувати лампу, відкручувати пальник поблизу відкритого вогню, а також палити.

2.8. Паяльні лампи необхідно перевіряти на герметичність корпусу лампи, стан різьби регулювального вентиля, сальникової втулки, заливної пробки та сальникового ущільнення, а також герметичність (щільність).

Перевірка паяльних ламп на герметичність (щільність) повинна проводитись не рідше 1 разу на місяць накачуванням поршнем насоса повітря у лампу та змащування мильною емульсією можливих місць витікання або занурюванням лампи у ванну з водою.

Паяльні лампи, які рідко використовуються, допускається перевіряти на герметичність безпосередньо перед застосуванням їх, але не рідше 1 разу на 6 місяців. Крім того, не рідше 1 разу на рік необхідно проводити контрольні гідравлічні випробування паяльних ламп тиском. Перевірку паяльних ламп повинен проводити майстер або спеціально виділений працівник, призначений наказом або розпорядженням по підприємству (підрозділу), із записом результатів перевірки в журнал обліку та перевірок.

3. Вимоги безпеки під час виконання роботи

3.1. Під час виконання паяльних робіт слід дотримуватись таких вимог:

- паяльна лампа повинна заправлятися тільки в спеціально відведених для цього місцях очищеним від сторонніх домішок та води паливом. Не дозволяється як паливо для лампи, що працює на газі, використовувати бензин або суміш бензину та гасу;

- полум'я паяльної лампи необхідно правильно регулювати;
- необхідно уникати нахилу паяльної лампи та ударів по ній;
- необхідно розташовуватись якомога ближче до витяжних шаф, зонтів або ліжок витяжної вентиляції.

3.2. У разі виявлення несправностей у вигляді підтікання резервуара (бачка), витікання газу через нещільності різьби пальника, деформації резервуара (бачка) тощо роботу необхідно негайно припинити, а лампу вернути в інструментальну комору для ремонту.

3.3. Паяльні лампи не дозволяється використовувати для відігрівання замерзлих водопровідних труб, а також труб пароводяного опалення в будівлях, що мають спалімі будівельні конструкції або оздоблення.

3.4. Щоб уникнути вибуху паяльної лампи, забороняється:

- зберігати несправні паяльні лампи разом із справними;
- підвищувати тиск у резервуарі лампи під час накачування повітря понад допустимий робочий тиск, зазначений у паспорті;

- відкручувати повітряний гвинт та наливну пробку, коли лампа горить або ще не охолола;

- знімати пальник з резервуара (бачка) лампи до того, як знято тиск.

4. Вимоги безпеки після закінчення роботи

4.1. Загасити паяльну лампу.

4.2. Видалити відходи виробництва, сміття тощо.

4.3. Щоденно після закінчення роботи паяльну лампу необхідно здавати в інструментальну комору.

4.4. Зняти спецодяг, помити обличчя, руки з милом; при можливості, прийняти душ.

4.5. Доповісти керівнику робіт про всі недоліки, які мали місце під час роботи.

5. Вимоги безпеки в аварійних ситуаціях

5.1. Під час роботи з паяльними лампами можливий її вибух у таких випадках: підтікання резервуара (бачка); витікання газу через нещільності різьби пальника; деформації резервуара (бачка); заповнення паливом резервуару (бачка) лампи більше, ніж на 3/4 його ємності; підвищення тиску у резервуарі лампи під час накачування повітря понад допустимого робочого тиску, зазначеного у паспорті; зняття пальника з резервуара (бачка) лампи до того, як знято тиск тощо.

5.2. У разі виникнення аварійної ситуації треба негайно припинити роботу; загородити небезпечну зону; не допускати в неї сторонніх осіб.

5.3. Повідомити про аварію або нещасний випадок керівника робіт.

5.4. Якщо є потерпілі, необхідно надавати їм першу медичну допомогу; при необхідності, викликати швидку медичну допомогу.

5.5. Надання першої медичної допомоги.

5.5.1. Перша допомога при ураженні електричним струмом.

При ураженні електричним струмом необхідно негайно звільнити потерпілого від дії електричного струму, відключивши електроустановку від джерела живлення, а при неможливості відключення - відтягнути його від струмоведучих частин за одяг або застосувавши підручний ізоляційний матеріал.

При відсутності у потерпілого дихання і пульсу необхідно робити йому штучне дихання і непрямий (зовнішній) масаж серця, звернувши увагу на зіниці. Розширені зіниці свідчать про різке погіршення кровообігу мозку. При такому стані оживлення починати необхідно негайно, після чого викликати швидку медичну допомогу.

5.5.2. Перша допомога при пораненні.

Для надання першої допомоги при пораненні необхідно розкрити індивідуальний пакет, накласти стерильний перев'язочний матеріал, що міститься у ньому, на рану і зав'язати її бинтом.

Якщо індивідуального пакету якимсь чином не буде, то для перев'язки необхідно використати чисту носову хустинку, чисту полотняну ганчірку і т. ін. На те місце ганчірки, що приходить безпосередньо на рану, бажано накапати декілька крапель настойки йоду, щоб одержати пляму розміром більше рани, а після нього накласти ганчірку на рану. Особливо важливо застосовувати настойку йоду зазначеним чином при забруднених ранах.

5.5.3. Перша допомога при переломах, вивихах, ударах:

При переломах і вивихах кінцівок необхідно пошкоджену кінцівку укріпити шиною, фанерною пластикою, палицею, картоном або іншим подібним предметом.

Пошкоджену руку можна також підвісити за допомогою перев'язки або хустки до шиї і прибинтувати до тулуба.

При переломі черепа (несвідомий стан після удару голови, кровотеча з вух або роту) необхідно прикласти до голови холодний предмет (грілку з льодом або снігом, чи холодною водою) або зробити холодну примочку.

При підозрінні перелому хребта необхідно потерпілого покласти на дошку, не підіймаючи його, чи повернути потерпілого на живіт обличчям униз, наглядаючи при цьому, щоб тулуб не перегинався, з метою уникнення ушкодження спинного мозку.

При переломі ребер, ознакою якого є біль при диханні, кашлю, чханні, рухах, необхідно туго забинтувати груди чи стягнути їх рушником під час видиху.

5.5.4. Перша допомога при теплових опіках.

При опіках вогнем, парою, гарячими предметами, ні в якому разі не можна відкривати пухирі, які утворюються, та перев'язувати опіки бинтом.

При опіках першого ступеня (почервоніння) обпечене місце обробляють ватою, змоченою етиловим спиртом.

При опіках другого ступеня (пухирі) обпечене місце обробляють спиртом або 3%-ним марганцевим розчином.

При опіках третього ступеня (зруйнування шкіряної тканини) накривають рану стерильною пов'язкою та викликають лікаря.

5.5.5. Перша допомога при отруєнні.

При отруєнні газами з'являються головний біль, «стукіт в скронях», «дзвін у зухах», загальна слабкість, запаморочення, посилене серцебиття, нудота, блювання. При дуже великому отруєнні з'являється сонливість, апатія, байдужість, а при важкому отруєнні - збудження дихання, розширення зіниць.

При всіх отруєннях слід негайно вивести чи винести потерпілого з загазованої зони, розстібнути одяг, який заважає диханню, забезпечити приплив свіжого повітря, покласти потерпілого, піднявши ноги, розтерти тіло, вкрити тепліше, давати нюхати нашатирний спирт.

При зупинці дихання необхідно приступити до штучного дихання. В усіх випадках при отруєнні газами необхідно давати потерпілому випити якнайбільше молока.

5.5.6. Перша допомога при кровотечі:

Для того, щоб зупинити кровотечу, необхідно:

- підняти поранену кінцівку вгору;

- кровоточиву рану закрити перев'язочним матеріалом (із пакета), складеним у клубочок, придавити 2 зверху, не торкаючись самої рани, потримати на протязі 4-5 хвилин; якщо кровотеча зупинилася, то не знімаючи накладеного матеріалу, поверх нього покласти ще одну подушечку з іншого пакета чи кусок вати і забинтувати поранене місце (з деяким натиском);

- при сильній кровотечі, яку не можна зупинити пов'язкою, застосовується здавлювання кровоносних судин, які живлять поранену область, за допомогою згинання кінцівок в суглобах, а також пальцями, джгутом або закруткою; при великій кровотечі необхідно терміново викликати лікаря.

5.6. У разі виникнення пожежі викликати пожежну частину та приступити до гасіння її наявними засобами пожежегасіння.

5.7. Виконувати всі вказівки керівника робіт по ліквідації небезпеки.

Розробив:

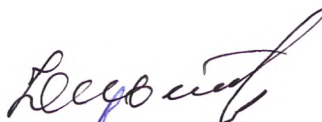
Заступник директора
з навчально-виробничої роботи

В.ДОМАШЕНКО

Узгоджено:

Інженер з ОП

Ю.ІВЖЕНКО

Юрисконсульт

О.ГОНЧАРОВ

Голова профкому

П.ЗАВГОРОДНІЙ